

ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Kebetova 9, 1000 Ljubljana

Tr. rač. : 05100-8010471821 ; Dav. št.: 57009309, pri UE Ljubljana, pod št. 294

DUPDS

Št. OP-471-2012/11
Ljubljana, 26.11.2012

Zadeva: Amandmaji k Predlogu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2), druga obravnava, EPA 730-VI:

- Prvi odstavek 38. člena (odmera predčasne pokojnine) se spremeni, tako, da glasi:

» (1) Predčasna pokojnina se odmeri glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od pokojninske osnove tako kot starostna pokojnina, nato pa se za vsak mesec manjkajoče starosti do dopolnitve 65 let starosti zmanjša za 0,3 %. Zmanjšanje pokojnine po določbah tega člena je trajno. »

Obrazložitev:

Glede na to, da zakon temelji na zavarovalni dobi in dobi vplačevanja prispevkov, je smiselno dvigniti mejo bonusov iz 65 na npr. 67 let. S tem bi motivirali ljudi, da bi dalj delali in s tem dalj časa vplačevali prispevke. Obenem pa bi razvijali kulturo daljšega obdobja dela in višanja upokojitvene starosti. To še zlasti velja za tiste, ki so študirali in se na trg dela vključili po 25. letu starosti.

- V povezavi z amandmajem k 1. odstavku 38. člena se spremeni 2. odstavek 40. člena, tako, da glasi:

»(2) Delna pokojnina se odmeri od predčasne ali starostne pokojnine, odmerjene na dan njene uveljavitve, v odstotku, ustreznem skrajšanju polnega delovnega časa, ki se do dopolnitve starosti 65 let poveča za 5 %.«

Obrazložitev:

Velja isto, kot za amandmaju k 1. odstavku 38. člena.

- 2. odstavek 105. člena (namen, podlaga, rok in osnova za izvedbo uskladitve pokojnin) se spremeni, tako, da glasi:

»(2) Uskladitev pokojnin se izvede dvakrat letno na podlagi rasti povprečne mesečne bruto plače in povprečne rasti cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji, ki ju ugotovi in uradno objavi Statistični urad Republike Slovenije.«

- V skladu z amandmajem k 105. členu, se ustrezno spremeni tudi 1. odstavek 106. člena (način izvedbe in določitev višine uskladitve pokojnin) in sicer tako, da glasi:

»(1) Uskladitev pokojnin po prejšnjem členu se opravi pri izplačilu pokojnin za mesec februar in avgust. Pokojnine se uskladijo za 60 % rasti povprečne bruto plače, izplačane za obdobje januar – december preteklega leta, v primerjavi s povprečno bruto plačo, izplačano za enako obdobje leto pred tem, in za 40 % povprečne rasti cen življenjskih potrebščin v obdobju januar – junij preteklega leta v primerjavi z enakim obdobjem leto pred tem in obdobje julij – december v primerjavi s prvim polletjem istega leta. Uskladitev pokojnin je izražena v odstotku in je seštevek obeh ugotovljenih delnih rasti.

Obrazložitev k amandmaju k 105. in 106. členu:

Pokojnine se morajo usklajevati dvakrat letno in ne enkrat, kot to določa predlog zakona.

- Črta naj se besedilo 140. člena (podatki matične evidence in informativni osebni račun)

Obrazložitev:

Za kontrole obračunavanja in plačevanja obveznosti v skladu z veljavno zakonodajo je odgovorna država. Torej mora v prvi vrsti za kontrolo poskrbeti ona. V skladu z obstoječo zakonodajo se že zbirajo ti podatki na obrazcu M-4 in tekoče na REK obrazcih, torej je potrebno le zagotoviti dosledno izvajanje. Če že obstaja utemeljena zahteva po dodatnih evidencah, kar pa iz gradiva ni razvidno, je treba izrazoslovje spremeniti. Taka formulacija navaja v smer zmanjševanja solidarnosti! Če se bodo zaradi nameravane ureditve stroški povečali, iz gradiva ni razvidno.

- 3. odstavek 141. člena (vrste prihodkov) se dopolni, tako, da glasi:

»(3) Obvezno zavarovanje se financira tudi iz državnega proračuna, Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja, dela prispevka iz tehnološkega razvoja in iz drugih virov.«

Obrazložitev:

Med druge vire prihodkov, bi bilo nujno vgraditi določen del prispevka iz tehnološkega razvoja, ki ima za posledico zmanjšanje potreb po delavcih in s tem zmanjšuje vir za prispevke. Nasploh pa je potrebno jasneje definirati premoženje ZPIZ-a .

- 1. odstavek 408. člena (obveznosti državnega proračuna) se spremeni, tako, da glasi:

»(1) V predpisih, ki urejajo področja iz 161. člena tega zakona, se v roku enega leta od uveljavitve tega zakona določijo pogoji za pridobitev in odmero pravice ter način zagotavljanja sredstev za pravice, pridobljene na podlagi posebnih pogojev ali ugodnejše odmere, za katere Republika Slovenija iz državnega proračuna na podlagi 161. člena tega zakona zagotavlja sredstva za njihovo izplačevanje. Pogoji za pridobitev in odmero pravice iz naslova posebnih pogojev ali ugodnejše odmere ostajajo na ravni, določeni pred uveljavitvijo tega zakona.«

Obrazložitev:

1. odstavek 408. člena predloga zakona, določa, da se s posebnimi zakoni v roku enega leta od uveljavitve tega zakona določi pogoje za pridobitev in odmero pravice ter način

zagotavljanja sredstev za pravice, pridobljene na podlagi posebnih pogojev in ugodnejše odmere, izplačane na podlagi 161. člena tega zakona. Menimo, da tako določilo lahko pomeni revizijo pravic, saj bi v nasprotnem primeru zakon konkretno in nedvoumno določil, da bodo sredstva in pravice, pridobljene na podlagi posebnih pogojev ostale nespremenjene. Še najmanj, kar bi pripravljavec zakona lahko storil in s tem v zvezi dal upravičencem zaupanje v namen zakona, bi bilo v predložitvi in hkratnem sprejemanju teh posebnih zakonov, ki so navedeni v 408. členu.

Brez posebnega določila v zakonu, da ostajajo pravice, pridobljene na podlagi posebnih zakonov v nadalje nespremenjene oziroma hkratne predložitve teh posebnih zakonov v sprejem, iz katerih bi bile razvidne nespremenjene pravice, žal ne verjamemo v dober namen zakonodajalca.

Ne verjamemo, da gre le za »tehnični prenos« zagotovitve sredstev na posamezna vsebinsko pristojna ministrstva, ampak za ponoven poseg v pridobljene pravice upokojencev, ki jih ni dopustno spreminjati za nazaj in jo odvzeti samo nekaterim kategorijam.

S takim primerom smo se nedavno srečali in sicer z uveljavitvijo 143. člena ZUJF-a, zaradi česar je Varuhinja človekovih pravic vložila zahtevo za oceno ustavnosti tega člena. Varuhinja je v zahtevi med razlogi, zaradi katerih meni, da so določbe 143. Člena ZUJF ustavno sporne, navedla tudi: kršitev pravice do socialne varnosti in pravice do pokojnine iz 50. člena ustave, kršitev enakosti pred zakonom in prepovedi diskriminacije iz 14. člena ustave, kršitev zagotovil iz Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.

Predsednica
Dr. Mateja Kožuh Novak

